

Laticrete® PermaColor™

Internkode: LAT054

Revisjonsdato: 21.01.2014

1. IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG SELSKAPET/FORETAKET

1.1 Produktidentifikator

Kjemikaliets navn	Laticrete® PermaColor™
Produkt type	K35100 SEMENT/BETONG/MØRTEL
Deklarasjons-nr	302930
Erstatter sikkerhetsdatablad fra	16.05.2012
Utgave nummer	3.0

1.2 Identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Anvendelse	43.99 ANNEN SPESIALISERT BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET
Anvendelser som frarådes	Dette produktet anbefales ikke for annen bruk enn det som er angitt over.

1.3 Opplysning om leverandør av sikkerhetsdatabladet

Leverandør	LATICRETE NORDIC AS Postboks 165 Kalbakken 0903 Oslo Norway Telefon: +47 23 33 90 00 Fax: +47 23 33 90 01 www.laticrete.no
E-post	info@laticrete.no
Ansvarlig	LATICRETE NORDIC AS
Utarbeidet av	Sensor Chemcontrol AS
1.4 Nødtelefon	Giftinformasjonen: +47 22 59 13 00.

2. FAREIDENTIFIKASJON

2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen (1272/2008)

STOT RE 2: Spesifikk målorgantoksisitet - gjentatt eksponering.
Skin Irrit 2: Irriterende for huden.
Eye Dam 1: Alvorlig øyeskade.

2.2 Merkningselementer

Piktogram

Varselord

Fare

Faresetninger

H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.
H318 Gir alvorlig øyeskade.
H315 Irriterer huden.

Sikkerhetssetninger

P280 Benytt vernehansker /verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm.
P260 Ikke innånd støv/røyk/gass/tåke/damp/aerosoler.
P305 + P351 + P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter; Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre; Fortsett skyllingen.
P315 Søk legehjelp umiddelbart.
P501 Innhold/holder leveres til godkjent mottaksstasjon for farlig avfall.
P302 + P352 VED HUDKONTAKT: Vask med mye såpe og vann.
P102 Oppbevares utilgjengelig for barn.
P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.

2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen (67/548/EEC og 1999/45/EC)

Helseskadelig

2.2 Merkningselementer

SIKKERHETSDATABLAD

Laticrete® PermaColor™

Fortsettelse fra forrige side

Internkode: LAT054

Revisjonsdato: 21.01.2014

Faresymboler

HELSESKADELIG

R-setninger

R-48/20 Farlig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved innånding.
R-41 Fare for alvorlig øyeskade.
R-38 Irriterer huden.

S-setninger

S-36/37/39 Bruk egnede verneklær, vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm.
S-45 Ved uhell eller illebefinnende er omgående legebehandling nødvendig; vis etiketten om mulig.
S-23 Unngå innånding av gass/røyk/damp/sprøytetåke.
S-27/28 Tilsølte klær må fjernes straks, og får man stoff på huden, vask straks med store mengder vann.
S-2 Oppbevares utilgjengelig for barn.

2.3 Andre farer

n/a

3. SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2 Blandinger

Ingrediens	Identifisering	Klassifisering etter forordning		Vekt-%
		67/548/EEC, 1999/45/EC	1272/2008 (CLP)	
Silikasand	Ec/Nlp nr: 238-878-4 Cas nr: 14808-60-7	Xn R48/20	STOT RE 2 H373	50-55
Kalsiumaluminat sement	Ec/Nlp nr: 266-045-5 Cas nr: 65997-16-2	Xi R38-41	Skin Irrit. 2 Eye Dam. 1 H315 H318	20-30
Kalsiumsulfat hemihydrat	Ec/Nlp nr: 231-900-3 Cas nr: 26499-65-0	IK	IK	6-9
Litium Karbonat	Ec/Nlp nr: 209-062-5 Cas nr: 554-13-2	T, Xi R22-37/38-41-48/23/24/ 25-60-61	Acute Tox. 4 Skin Irrit. 2 Eye Dam. 1 STOT SE 3 Repr. 1B STOT RE 1 H302 H315 H318 H335 H360 H372	0,15-0,25

Tegnforklaring

IK=Ikke klassifiseringspliktig. T=Giftig. Xn=Helseskadelig. Xi=Irriterende.
Eye Dam 1: Alvorlig øyeskade.
Acute Tox 4: Akutt giftighet.
STOT RE 2: Spesifikk målorgantoksisitet - gjentatt eksponering.
Forklaring til relevante fare- og risikosetninger (R og H setninger) finnes i seksjon 16.

Ingredienskommentarer

Alle konsentrasjoner er oppgitt som vektprosent.
Klassifiseringen gjelder for hvert enkelt stoff, ikke for produktet.

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding

Symptomatisk behandling ved innånding av støv eller aerosoler. Hvis den skadede ikke puster, gi kunstig åndedrett. Sørg for frie luftveier. Frisk luft, varme og hvile, helst i bekvem halvsittende stilling. Legebehandling ved åndedrettsbesvær.

Hudkontakt

Vask huden med såpe og vann, eventuelt renskem. Tilsølte klær må fjernes og vaskes før de brukes på nytt. Ved tvil eller ved vedvarende symptomer - søk legehjelp.

Øyekontakt

Start skylning umiddelbart, ikke utsett start av skylning for å finne en spesifikk skyllevæske. Skyll også grundig under øyelokkene. Fjern eventuelle kontaktlinser. (Dersom Diphoterine finnes på stedet, så bruk dette istedenfor vann.) Fortsett kontinuerlig skylning i 30 minutter.
Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege. Skyll med myk vannstråle.
Irritasjon kan oppstå gjennom mekanisk påvirkning.

Svelging

Kontakt lege omgående og vis denne etikett eller emballasje. IKKE FREMKALL BREKNINGER. Skyll munnen med vann (bare dersom personen er ved bevissthet). Drikk mye vann.

4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Hoste. Irriterende påvirkninger. Symptomer kan inkludere sviing, tåredannelse, rødhet, oppsvulming og uklart syn. Kan resultere i permanent øyeskade, inkludert blindhet. Langvarig påvirkning kan forårsake kroniske virkninger.

SIKKERHETSATABLAD

Laticrete® PermaColor™

Fortsettelse fra forrige side

Internkode: LAT054

Revisjonsdato: 21.01.2014

4.3 Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Still til rådighet generelle, støttende tiltak og behandle symptomatisk.

Annen informasjon

Søk legehjelp ved ubehag. Vis dette sikkerhetsdatabladet til tilstedeværende lege.

5. BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1 Slukningsmidler

Passende slukningsmidler

Vanntåke, skum, CO₂ og pulver.
Bruk brannslukningsmiddel som er egnet for forholdene og omgivelsene.

Uegnedede slukningsmidler

Unngå rettet vannstråle i slukkingsarbeidet.

5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Vær oppmerksom på risiko for dannelse av giftige gasser.

5.3 Råd til brannmannskaper

Brannmannskap må bruke standard verneutstyr med flammehemmende jakke, hjelm med ansiktsvern, hansker, gummistøvler og selvforsynt pusteapparat i lukkede rom.

6. TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1 Personlige forsiktighetsregler, verneutstyr og nødrutiner

Beholdere med oppsamlet materiale skal merkes nøye med korrekt innhold. Bruk egnede verneklær. Bruk verneutstyr som beskrevet i seksjon 8.2 i sikkerhetsdatabladet. Hold mennesker og dyr unna det forurensede området.

6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Hold spill borte fra kloakk og vannkilder.

6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Absorberes med egnet materiale og samles opp. Leveres nærmeste mottakstasjon for destruering.

6.4 Henvisning til andre avsnitt

Se avsnitt 7 for informasjon om sikker håndtering.
Se avsnitt 8 for informasjon om personlig verneutstyr.
Se avsnitt 12 for informasjon om økologi.
Se avsnitt 13 for informasjon om fjerning av avfall.

Annen informasjon

Anbefalingene etter utslipp til vann og land er basert på det mest sannsynlige utslippsscenarioet for dette produktet. Imidlertid kan geografiske forhold, vind, temperatur samt (ved utslipp til vann) retning og hastighet til bølger og strøm i stor grad ha betydning for hvilke tiltak som bør iverksettes.

7. HÅNDTERING OG LAGRING

7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndteres i samsvar med god hygiene og sikkerhetspraksis. Brukerveiledningen skal følges for å oppnå sikker bruk og best mulig resultat. Bruk vernebriller/ansiktsskjerm. Unngå kontakt med øynene, huden og klærne. Bruk egnede vernehansker.

7.2 Vilkår for sikker lagring, samt eventuelle uforenligheter

Emballasjen skal holdes tett lukket. Oppbevares på tørt og godt ventilert sted, borte fra varmekilder og direkte sollys. Oppbevares kjølig.

Spesielle egenskaper og farer

Kan opphopes i kroppen ved gjentatt bruk. Fare for alvorlig øyeskade.

7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r)

n/a

8. EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONLIG BESKYTTELSE

8.1 Kontrollparametre

Ingrediens	Einecs nr	CAS nr	8 timer		Korttid		Ref.	Anm.	År
			mg/m ³	ppm	mg/m ³	ppm			
Kalsiumaluminat sement	266-045-5	65997-16-2	10				Norsk	1)	2011
A-kvarts, respirabelt støv	238-878-4	14808-60-7	0.1				Norsk	K7	2013
A-kvarts, totalstøv		14808-60-7	0.3				Norsk	K7	2013

Anmerkning om tiltak- og grenseverdier

Norsk = tiltaksverdier og grenseverdier for forurensninger i arbeidsatmosfæren. Hentet fra Forskrift om tiltaks- og grenseverdier.

Fotnote 1: Tiltaksverdien er fastsatt lik verdien for sjenerende støv.

Anmerkning K: Kjemikalier som skal betraktes som kreftfremkallende.

Fotnote 7: Støv som inneholder a-kvarts, kristobalitt og/eller tridymitt vurderes ut fra summasjonsformel. Samtidig må verdiene for sjenerende støv overholdes.

8.2 Eksponeringskontroll

SIKKERHETSATABLAD

Laticrete® PermaColor™

Fortsettelse fra forrige side

Internkode: LAT054

Revisjonsdato: 21.01.2014

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	Sunn fornuft og sikkerhetsregler skal alltid brukes ved allmenn omgang med kjemikalier. Sørg for at emballasjen er riktig merket for å forebygge uforutsett inntak eller feilaktig bruk. Sørg for god arbeidshygiene. Sørg for bruk av anbefalt verneutstyr og vernetøy. Sørg for tilstrekkelig utsug eller ventilasjon på arbeidsplassen. Unngå kontakt med øyne og hud. Unngå enhver kontakt - innhent spesielle opplysninger før bruk.
Åndedrettsvern	Bruk P3 -filtre dersom det er mye fint støv (røyk), eller hvor forurensningene er særlig farlige. Bruk P2 filtre mot de fleste typer støv med lav giftighet. P1 filter benyttes kun dersom støvet er ufarlig. Støvfiltre skiftes når det blir tungt å puste gjennom. Den europeiske standardiseringskommiteens (CEN) standarder EN136, EN140 og EN405 angir åndedrettsvernsmasker, EN149 og EN143 angir filteranbefalinger.
Øyevern	Øyespylingsutstyr skal være tilgjengelig, helst også dusjmulighet. Bruk godkjent øyevern. Øyevern skal være i henhold til standarden EN 166.
Håndvern	Beskyttelseshansker av nitril, neopren eller PVC med AQL < 1,5 i henhold til standard EN 374-2 anbefales. All informasjon om spesifikke hansker er basert på offentlig litteratur eller hanskeprodusenters data. Hanskenes egnethet og gjennombruddstid vil variere avhengig av de spesifikke bruksforholdene. Kontakt hanskeprodusenten for spesifikke råd ved valg av hansker og gjennombruddstider for ditt bruk. Undersøk og eventuelt erstatt slitte eller ødelagte hansker. Om kontakt med underarmene er sannsynlig, bruk hansker med mansjetter. CE-standardene EN420 og EN374 gir generelle krav, og angir hansketype.
Annet hudvern enn håndvern	Bruk egnede verneklær.
Annen informasjon	Arbeidstilsynet har fastsatt forskrift om bruk av personlig verneutstyr på arbeidsplassen, best.nr. 524. Personlig verneutstyr skal oppfylle kravene som er gitt i forskrift om konstruksjon, utforming og produksjon av personlig verneutstyr, fastsatt av Arbeidstilsynet, best.nr. 523. Det er god industriell hygienep praksis å unngå hudkontakt mest mulig. Unngå bruk av ringer, klokker e. l. som er egnet til å holde på produktet og derved forårsake hudreaksjoner. Beskyttelseskrem kan hjelpe til å beskytte utsatte hudområder, men kan ikke erstatte hansker. Fjern forurensete klær for å unngå hudkontakt. Etter vask av huden påføres fet hudkrem for å erstatte tapt hudfett. Hold god orden. Spesifikke hygienetiltak: Praktiser god personlig hygiene som vasking etter håndtering av produktet og før spising, drikking og/eller røyking. Vask regelmessig arbeidstøy og verneutstyr for å fjerne forurensninger. Kast tilsølt arbeidstøy og sko som ikke kan vaskes.

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1 Opplysninger om fysiske og kjemiske egenskaper

Form	Pulver
Farge	Farget
Lukt	n/a
Luktterskel	n/a
Smeltepunkt/ frysepunkt	n/a
Startkokepunkt og kokeområde	n/a
Flammepunkt	n/a
Fordampingshastighet	n/a
Antennelighet (fast stoff, gass)	n/a
Øvre/nedre antennelighets- eller eksplosjonsgrense	n/a
Damptrykk	n/a
Damptetthet	n/a
Relativ tetthet	n/a
Løselighet(er)	n/a
Løselighet i vann	0 % - Ikke løselig
Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann	n/a
Selvantenningsstemperatur	n/a
Nedbrytingstemperatur	n/a
Viskositet	n/a
Eksplosjonsegenskaper	n/a
Oksidasjonsegenskaper	n/a

SIKKERHETSDATABLAD

Laticrete® PermaColor™

Fortsettelse fra forrige side

Internkode: LAT054

Revisjonsdato: 21.01.2014

9.2 Andre opplysninger n/a

10. STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet	n/a
10.2 Kjemisk stabilitet	Stabil under normale forhold.
10.3 Mulighet for farlige reaksjoner	n/a
10.4 Forhold som skal unngås	Unngå varme, flammer, gnister og andre antennelseskilder. Unngå kontakt med inkompatible materialer.
10.5 Uforenlige materialer	Unngå sterkt oksiderende stoffer.
10.6 Farlige nedbrytningsprodukter	n/a

11. TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger	
For ingrediens	Litium Karbonat
LD50 oral	525 mg/kg (Rotte)
Referanse	Kiso to Rinsho. Clinical Report. Vol. 7, Pg. 1273, 1973.
Akutt giftighet	Innånding av tørt produktet kan være irriterende for luftveiene. Gjentatt eller langvarig innånding av partikler kan forårsake luftveissykdommer. Inntak kan forårsake irritasjon i munn, svelg og fordøyelseskanal.
Hudetsing/ hudirritasjon	Irriterer huden.
Alvorlig øyeskade/ øyeirritasjon	Gir alvorlig øyeskade.
Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt	Ingen av kjemikaliene oppført i seksjon 3 er klassifisert som allergifremkallende.
Skader på arvestoffet i kjønnceller	Ingen av kjemikaliene oppført i seksjon 3 er klassifisert som arvestoffskadende (mutagene).
Kreftfremkallende egenskaper	Inneholder kjemikalie(r) som skal betraktes som kreftfremkallende ved innånding.
Reproduksjonstoksisitet	Inneholder kjemikalie(r) som er klassifisert som reproduksjonsskadelige.
STOT - enkelteksponering	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.
STOT - gjentatt eksponering	Kan forårsake organskader (Lunge) ved langvarig eller gjentatt eksponering.
Aspirasjonsfare	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.

12. ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1 Giftighet	Dårlig oppløselig blanding. Ingen kjent økotoxikologisk effekt.
12.2 Persistens og nedbrytelighet	n/a
12.3 Bioakkumuleringsevne	Ingen bioakkumulering er indikert. Det forventes ingen skadelige langtidseffekter på vannorganismer.
12.4 Mobilitet i jord	Produktet er ikke mobilt i jord.
12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	n/a
12.6 Andre skadevirkninger	n/a

13. DISPONERING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder	
Avfallsgrupper	EAL: 17 01 01 betong. Angivelse av EAL-koder er kun veiledende. Sjekk alltid avfallskoden med henblikk på den aktuelle tilstand produktet befinner seg i. De endelige avfallsgrupper og koder må bestemmes av sluttbruker basert på den faktiske bruken av produktet.
Emballasje	Forurenset emballasje skal behandles som rest-kjemikalier.
Annen informasjon	Rester som ikke kan oppbevares for senere bruk eller resirkulering skal leveres til godkjent destruksjonsanlegg. Unngå hudkontakt. Fare for alvorlig øyeskade.

SIKKERHETSDATABLAD

Laticrete® PermaColor™

Fortsettelse fra forrige side

Internkode: LAT054

Revisjonsdato: 21.01.2014

14. TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1 FN-nummer	n/a
14.2 FN-forsendelsesnavn	n/a
14.3 Transportfareklasse(r)	
ADR/RID klasse	n/a
14.4 Emballasjegruppe	n/a
14.5 Miljøfarer	n/a
14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk	n/a
14.7 Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket	n/a

15. OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1. Særlige bestemmelser og særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for kjemikaliet	Kommisjonsforordning (EU) nr. 453/2010 vedlegg II (Vedlegg II - "II"). Europa-parlamentets og rådets forordning (EF) Nr. 1272/2008. Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier). ADR/RID 2013 - Forskrift om endring i forskrift om landtransport av farlig gods. ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database. Kommisjonsforordning (EU) nr 944/2013 av 2 Oktober 2013 (ATP5). Ex-ECB databasen (http://esis.jrc.ec.europa.eu/index.php?PGM=cla). Avfallsforskriften (miljøverndepartementet) - FOR 2004-06-01 nr 930: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall.
15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet	Informasjonen i dette sikkerhetsdatabladet skal ikke betraktes som brukerens egen risikovurdering. Det er alltid brukerens ansvar at alle nødvendige forholdsregler er fulgt for å oppfylle kravene i henhold til lokale regler og bestemmelser.
Annen informasjon	Klassifiseringen av dette produktet er gitt på grunnlag av de foreliggende opplysninger fra leverandøren.

16. ANDRE OPPLYSNINGER

Relevante fare og risiko setninger for hver ingrediens	H302 Farlig ved svelging. H315 Irriterer huden. H318 Gir alvorlig øyeskade. H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene. H360 Kan skade forplantningsevnen eller gi fosterskader. H372 Forårsaker organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering. H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering. R-22 Farlig ved svelgning. R-37/38 Irriterer luftveiene og huden. R-38 Irriterer huden. R-41 Fare for alvorlig øyeskade. R-48/20 Farlig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved innånding. R-48/23/24/25 Giftig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved innånding, hudkontakt og svelging. R-60 Kan skade forplantningsevnen. R-61 Kan gi fosterskader.
Henvisninger til viktig litteratur og spesielle datakilder	Sikkerhetsdatablad fra leverandøren.
Forkortelser i dokumentet	n/a - Ingen relevant informasjon
Første gang utgitt	12.08.2008
Utskriftsdato	21.01.2014
Annen informasjon	Informasjonen over antas å være korrekt, men inkluderer ikke nødvendigvis all informasjon om kjemikaliet og skal derfor bare brukes som veiledning. Opplysningene i dette sikkerhetsdatabladet er basert på nåværende kunnskap og er ment å beskrive kjemikaliet ut fra et sikkerhetsaspekt, det er ikke å betrakte som en kjemisk spesifikasjon. Det er kundens ansvar å kontrollere at kjemikaliet er egnet til kundens spesifikke bruk.

SIKKERHETSDATABLAD

Laticrete® PermaColor™

Fortsettelse fra forrige side

Internkode: LAT054

Revisjonsdato: 21.01.2014

Revidert og kvalitetssikret av:

Sensor Chemcontrol AS
Storgata 30
3611 Kongsberg
Norge
Tlf: 32 77 06 60
E-post: helpdesk@sensor.as.

--- SIKKERHETSDATABLAD i henhold til EU direktiv 67/548/EEC, 1999/45/EC og 453/2010 av 20. Mai 2010 ---